

A Pro Cultura Minoritatum Hungariae 2018. évi kitüntetettei

A már nagy hagyományú Pro Cultura Minoritatum Hungariae kitüntetések olyan személyeknek és szervezeteknek ítélik oda, akik – illetve amelyek – kiemelkedő munkát végeztek anyanyelvük, hitük, kultúrájuk megőrzése és terjesztése terén. Az emberi erőforrások minisztere, prof. dr. Kásler Miklós által adományozott elismeréseket Soltész Miklós, a Miniszterelnökség Egyházi, Nemzetiségi Kapcsolatokért felelős államtitkára és az EMMI helyettes államtitkára, Langerné Victor Katalin, október 13-án az Uránia Nemzeti Filmszínház Dísztermében nyújtotta át.

A kitüntetettek:

Bajzek Gyöngyi

Szlovén nemzetiségi pedagógusként pályája kezdetétől szülőföldjén tevékenykedik. Huszonnyolc éve tagja a Pável Ágoston Vegyeskarnak és több mint húsz éve a helyi tánccsoportnak, melynek nyolc éve a mentora is. Az Ifjú Szlovének Egyesületének alapító tagja, jelenleg elnöke. A Magyarországi Szlovének Szövetsége titkáraként kulturális programok szervezője, valamint a Porabski Koledar évkönyv szerkesztője. Tájnyelven írt cikkei, tudósításai rendszeresen olvashatók a magyarországi szlovének Porabje című hetilapjában.

Dr. Emberné Jurkovits Hajnalka

A Nikola Tesla Iskolaközpont tanára, drámapedagógusa, az iskola színházi életének legfőbb előmozdítója. Hitvallása szerint a drámapedagógia és a színházi játék kulcsfontosságú az identitástudat kiala-

kulásában, a népi hagyományok megőrzésében és a többségi társadalomhoz történő alkalmazkodásban. Az iskolai színházi élet felvirágoztatása után a Magyarországi Szerb Színház utánpótláscsoportját és drámapedagógiai műhelyét is megszervezte. Színházi tehetségét számos alkalommal a Szerb Színház közönsége is megcsodálhatta.

Farkas András

Egy nyolcgyermekes család ötödik gyermeke. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem oratórium és dalénekes mester szakos hallgatója. 2013-ban az Ari S. Kupsus Salon Concert Society, 2015-ben pedig a Nemzet Fiatal Tehetségeiért ösztöndíjasa volt. Jezsuita roma szakkollégistaként, valamint a hallgatói önkormányzat elnökeként az egyetemi közélet aktív személyisége. A Magyarországi Ifjú Értelmiségi Romák Társasága Egyesületre a legbüszkébb, amit a Szakkollégiumban alapított, és amellyel több jó-

tékonyági koncertet is szerveztek. Tevékeny részt vállal a hazai roma egyetemisták hátrányos helyzetének megszüntetésében éppúgy, mint a szülővárosában, Ajkán élő romák felzárkóztatásában.

Kozsuharov Ognjan

A bolgár származású, sokoldalú szobrász- és ötvös-művész alkotásai többnyire köztereinket díszítik. Számos hazai műemlék helyreállításában is részt vett. Történelmi eseményekből, vallási és társadalmi életből merített témái jelentős mértékben hozzájárulnak a bolgár társadalom és kultúra megismeréséhez, identitásuk megerősítéséhez. Tipográfiai a Bolgár Iskola tankönyveit díszítik. Budapest VI. kerülete, Terézváros bolgár nemzetiségi önkormányzata képviselőjeként is hozzájárul a bolgár kultúra gondozásához és fejlesztéséhez.

Leszko Małgorzata

A szülőföldjén, Sziléziában szerzett tanári diplomáját a '90-es évektől Békés megyében kamatoztatja. Tevékenysége jelentős része a szórványban élő lengyelek anyanyelv-megtartására irányul. Nyelvtanfolyamok szervezésével és vezetésével a viharsarki lengyelség számára fontos eligazodási pontként szolgált az elmúlt csaknem három évtizedben. Helyi nemzetiségi közéleti szerepe mellett elindítója volt a Chopin Körusnak, a Lengyel-Magyar Baráti Kulturális Egyesületnek, a békéscsabai lengyel könyvtárnak és a lengyel testvérvárosi kapcsolatnak. 2016-ban a Lengyel Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki.

Manajló András

A hírneves ruszin művészdinasztiába született festőművész-grafikus elkötelezett híve nemzetiségi kultúrájának. A kárpátaljai társadalmi pillanatfelvételek, külföldi utazásai és az egyetemes művészeti gyökerek együttesen határozzák meg szépművészeti tevékenységét, melynek eredményét világszerte több kiállításon mutathatta be. A hazai ruszin gyűjtemények állandó gyarapítását, a tudományos ismeretterjesztést és a felnövekvő fiatalok tehetséggondozását tartja legfontosabb feladatának.

Német Nemzetiségi Hagyományőrző Kulturális Egyesület, Nemesnádudvar

A közel 70 éve alapított, táncosok és dalosok alkotó csoport településük és Bács-Kiskun megye német hagyományait eleveníti fel s élteit töretlen lelkesedéssel. A bajai kistérség német hagyományainak megismertetésével országsszerte több német nemzetiségi táncscsoport megalakulására és működésére

Kolo Együttes (Bajtai László felvételei)

hatottak ösztönzőleg. A megye kereteiből kitörve országos táncszínházalkotásokon s anyaországi fellépések során bizonyították a német hagyományok éltető, megtartó erejét. Számtalan kiváló, arany- és ezüstminősítést nyertek el. A helyi hagyományokban betöltött szerepüket a „Bács-Kiskun megye nemzeti kisebbségeiért díj” és a „Bács-Kiskun Megye Németiségeiért” díj bizonyítja.

Notis Georgiou (Georgiou Panagiotis)

Ciprusi görög származású magyar állampolgár. Több mint két évtizedes tevékenysége során karmesterként, szólistaként, zeneszerzőként is nemzetközi hírnevet szerzett magának. Dolgozott a Magyar Állami Operaháznál, a Szombathelyi, a Szolnoki a Miskolci, a MÁV és a Duna Szimfonikusokkal, valamint a Failoni Zenekarral, mellyel a világ számos színpadán felléphetett. A zene mellett íróként, ó- és újjörög, valamint bizánci művek fordítójaként, a görög és a magyar irodalmi életben is tevékeny szerepet vállalt.

Oroján István

Képzőművészeti pályáján több mint ötven éve alkotó festő és szobrász. A magyarországi román nemzetiség legjelentősebb művésze. Alkotásaiban a konstruktivizmust sajátos érzelmi tartalommal töltötte fel, amiben erős nemzetiségi elköteleződése és Békés megye iránt érzett odaadása is megmutatkozik. Művészi jelentőségét számos külföldi és hazai egyéni kiállítás mellett a számára adományozott legrangosabb kitüntetések, köztük a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje, a Kisebbségekért Díj, a romániai Kulturális Érdemrend Lovagi Rangja, és a 2011. évi aradi Festészeti Biennálé Különdíja is alátámasztják.

Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószenekar (Közhasznú Egyesület)

1893-ban alapították, így e patinás zenekar idén ünnepli létrejöttét 125. évfordulóját. Tevékenységük

egybeforrt a település német hagyományőrzésével, kulturális eseményeivel. A városi, a katolikus egyházi és a hagyományos német rendezvények állandó fellépőiként népszerűsítik a nemzetiség zenei kultúráját. A térségi és területi, valamint az országos fűvészenyi találkozók és minősítőkon rendre kiváló eredményt érnek el, többszörös aranydiplomások, a Fesztiválzenekar cím büszke tulajdonosai.

Szávai József

A Pécsi Tudományegyetem immár nyugdíjas fizikusa. 1984 óta a Tanac Néptáncegyüttes művészeti vezetője. Koreográfiáit a hazai horvátok mellett más délszláv és tengerentúli táncsoportok is műsorukra tűzték az elmúlt – közel negyven – évben. Munkáiban a Dráva menti és bácskai sokácok, a baranyai bosnyákok és bunyevácok táncművészetének elemei egyaránt megtalálhatók. A hazai horvát és délszláv táncművészeteket felölelő gyűjtései a kárpát-medencei táncművészet élő lenyomatai. Táncsoportjával számos díjat és kiváló minősítést kaptak, előadásai, koreográfiái a pécsi színházi élet szerves részét képezik.

Tóth Györgyné Bencze Mária

Tősgyökeres budaörsi németként – a helyi német önkormányzati képviselője mellett – egész pedagógus pályáján jelentős munkát végzett nemzetiségi közösségéért. Számtalan nemzetiségi kiadvány, tankönyv, valamint a Tankönyvkiadó Vállalat német nemzetiségi szerkesztője, amivel nemcsak az iskolai oktatás, hanem a német közösség identitás-megőrzésének is cselekvő részese.

Vertigo Színház

A színházat 1996-ban azzal a szándékkal alapították, hogy a hazai szlovákokat megismertesse a kortárs szlovák darabokkal, színesítse kulturális életüket és szélesítse ki a közösség anyanyelvűségének lehetőségeit. Épülettel és állandó társulattal rendelkeznek, az elmúlt húsz év alatt mégis huszonkét darabot mutattak be. A legtöbbet vidéken és az anyaországban, valamint hazai nemzetiségi színházi találkozók, az Arcusfest és a Jelen/Lét fesztiválon. A színház 2003-tól az Országos Szlovák Önkormányzat intézménye.

A Nemzetiségi Ombudsmanhelyettes közleménye a Szerb Kultúra Hónapjáról

2018. szeptember 7-én ünnepélyes megnyitóval és a budai születésű szerb zeneszerző, Sztojánovits Péter műveit megszólaltató klasszikus zenei koncerttel vette kezdetét az immár kilencedik alkalommal megrendezett Szerb Kultúra Hónapja. Az október 5-én záruló gazdag rendezvénysorozat a szerb folklór, az egyházi zeneművészet, a jazz, a színházművészet és a kortárs költészet átfogó ízelítőjét kínálta, de turisztikai programokkal Belgrád városa is bemutatkozott az érdeklődőknek. Különleges eleme volt a programsorozatnak a „Pesti Irodalmi Omnibuszon” tett utazás, amely verseken keresztül mutatta be Budapest szerb vonatkozású helyeit. Szerbia kultúrájának megismertetése mellett a program így a magyarországi szerb közösség értékeinek, a hazánkban élő szerb nemzetiség identitásőrző és hagyományápoló tevékenységének bemutatására is lehetőséget kínál.

Nemzetiségi ombudsmanhelyettesként fontosnak tartom, hogy a Magyarországon élő nemzetiségi közösségek – adott esetben anyaországuk segítségével és támogatásával – minél gyakrabban lehetőséget kapjanak arra, hogy értékeiket, a közös hazánkat gazdagító kultúrájukat megmutathassák a többségi társadalomnak. A Magyarországi Szerb Kulturális és Dokumentációs Központ mellett számos magyarországi szerb nemzetiségi önkormányzat, egyházközség, nemzetiségi intézmény és civil szervezet vett részt a közös munkában, amellyel a Szerb Kultúra Hónapja megvalósult. Meggyőződésem, hogy ez a példaértékű kezdeményezés és más nemzetiségi közösségek kulturális programsorozatai jó gyakorlatként terjedve segíthetnek abban, hogy a velünk élő nemzetiségi kultúrák sokszínűsége mindennapi élményünké váljon.

E munkához az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala is hozzá kíván járulni azzal, hogy kulturális programok, kiállítások, illetve a nemzetiségek jeles személyiségeit méltató emlékülések, konferenciák szervezésével rendszeresen helyet biztosít egy-egy hazai nemzetiségi közösség bemutatkozásához.

Szalayné Sándor Erzsébet Prof. HC
egyetemi tanár, ombudsmanhelyettes